

WICEPREZES RADY MINISTRÓW
MINISTER NAUKI
I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO
Jarosław Gowin

Warszawa, 30.09.2018 r.

Jego Magnificencja
dr hab. inż. Andrzej Chochół, prof. UEK
Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie

Magnificencjo, Szanowni Państwo,

Każda inauguracja roku akademickiego to wielkie święto wspólnoty, która rodzi się i rozwija wokół uczelni. Jednak w tym roku to okazja szczególna, i to z dwóch powodów. Przed nami wspaniały jubileusz stulecia odzyskania przez Polskę niepodległości, a jednocześnie w życie wchodzi Konstytucja dla Nauki – przełomowa reforma systemu nauki i szkolnictwa wyższego.

Poczucie wspólnoty stanowi fundament narodu, społeczeństwa i państwa, a także uczelni i całego środowiska akademickiego. Jak pisał znakomity filozof Karl Jaspers, uniwersytet „jednoczy ludzi jako instytucja, której powołaniem jest zarówno poszukiwanie, jak i przekazywanie prawdy za pośrednictwem nauki”.

To właśnie logika wspólnoty i dialogu od samego początku towarzyszyła pracom nad Konstytucją dla Nauki. Za nami ponad dwa lata spotkań i analiz z udziałem siedmiu tysięcy przedstawicieli świata akademickiego. To były największe konsultacje społeczne w historii Polski po 1989 roku, a nasz wspólny wysiłek dostrzeżono i doceniono także za granicą. Komisja Europejska uznała tryb naszych prac za modelowy.

Dlatego też nie po raz pierwszy i na pewno nie po raz ostatni chciałbym szczerze i serdecznie podziękować wszystkim, którzy zaangażowali się w prace nad reformą. Dziękuję władzom uczelni, wykładowcom i badaczom, doktorantom i studentom, pracownikom administracji. Jestem wdzięczny za szereg cennych inspiracji, które wnieśli Państwo do ustawy. Doceniam także głosy krytyczne w szczególności te, które skłaniały do ponownego przemyślenia zaproponowanych rozwiązań.

Chcę Państwa zapewnić, że także na dalszym etapie nie zrezygnuję z uczciwego i intensywnego dialogu z wszystkimi, którzy chcą rozwoju polskich uczelni i jednostek naukowych. W związku z licznymi uwagami środowiska akademickiego zdecydowałem się przedłużyć konsultacje nad rozporządzeniem o nowych zasadach ewaluacji – uwagi do projektu przyjmowaliśmy praktycznie do ostatnich dni września, a więc o półtora miesiąca dłużej niż pierwotnie planowaliśmy. Obecnie konsultowany jest także nowy algorytm podziału subwencji dla uczelni. W skład zespołu weszli reprezentanci różnych podmiotów, a proponowane przeze mnie zmiany służą zrównoważonemu rozwojowi Polski akademickiej.

Wdrażanie reformy monitorować będzie nie tylko ministerstwo, ale także specjalny zespół złożony z przedstawicieli środowiska. Dzięki temu będziemy mogli szybko diagnozować i na bieżąco rozwiązywać problemy. Rozpoczął się już obszerny cykl szkoleń. Planuję również zorganizować kilka ogólnopolskich spotkań, wzorowanych na konferencjach Narodowego Kongresu Nauki, ale tym razem poświęconych wdrażaniu ustawy i rozporządzeń.

Ta logika dialogu ma zresztą znaczenie daleko wykraczające poza nasze środowisko. Mam nadzieję, że Konstytucja dla Nauki stanie się wzorcem dla stanowienia prawa w naszym kraju – ponad podziałami, w imię wspólnego dobra. I cieszę się, że to właśnie środowisko akademickie udowodniło, że w naszym tak głęboko podzielonym społeczeństwie można, a wręcz trzeba rozmawiać i współpracować.

Nasza reforma jest z ducha i litery głęboko wolnościowa. To w Państwa ręce przekazujemy wiele uprawnień dotychczas narzucanych odgórnie. Od tego roku akademickiego mogą Państwo np. swobodnie kształtować strukturę uczelni. Z kolei zamiana dotacji na subwencję pozwoli na dużo elastyczniejsze wykorzystanie środków przekazywanych z budżetu.

Powiedzmy sobie jednak uczciwie: większa wolność wiąże się z większą odpowiedzialnością. Oczywiście proces wdrażania Konstytucji dla Nauki rozłożyliśmy na kilka lat. To będzie głęboka ewolucja, a nie chaotyczna rewolucja. Ale nie zmienia to faktu, że rozpoczynający się rok akademicki okaże się szczególnie intensywny.

Po pierwsze: przed Państwem fundamentalna dyskusja nad nowym statutem, który w obliczu rozszerzenia autonomii uczelni stanie się dokumentem o zdecydowanie większym niż dotychczas znaczeniu.

Po drugie: wchodzi w życie rozporządzenie w sprawie dziedzin i dyscyplin. Tym samym nastąpi absolutnie konieczna konsolidacja, bowiem dotychczasowa systematyka była nadmiernie rozdrobniona. Kwestia ta na etapie konsultacji wywołała wiele emocji. Dlatego raz jeszcze z całą mocą chcę wszystkich uspokoić i zapewnić: żaden z obszarów badań nie został zlikwidowany ani pozbawiony przymiotu naukowości. Nie zniknął żaden kierunek. Natomiast z pewnością wyzwaniem dla nas wszystkich jest przejście na nową klasyfikację.

Po trzecie: ze względu na lepszą ochronę praw studenckich w miejsce dotychczasowych umów uczelnie muszą przygotować katalog opłat, który student otrzyma przed rozpoczęciem nauki i który obowiązywać będzie przez cały okres studiów.

Po czwarte: w życie wchodzi nowy model kształcenia doktorantów. To jedna z najgłębszych zmian, które przynosi reforma.

Po piąte: Konstytucja dla Nauki przenosi uprawnienia do nadawania stopni i prowadzenia kierunków studiów na szczebel uczelni, a nie jak dotychczas wydziałów lub instytutów.

Po szóste: już od kilku miesięcy przygotowujemy grunt pod nowe programy strategiczne, które pozwolą wyłonić uczelnie badawcze, zapewnią wsparcie najlepiej funkcjonującym zespołom naukowym w uczelniach regionalnych oraz nagrodzą publiczne uczelnie zawodowe, które najlepiej realizują zadanie kształcenia wykwalifikowanej kadry na potrzeby lokalnego rynku pracy. Już teraz warto rozpocząć intensywne przygotowania do

tych konkursów, bo odniesienie w nich sukcesu znacząco zwiększy poziom finansowania Państwa uczelni.

Szanowni Państwo,

cały nasz wspólny wysiłek związany z wdrażaniem reformy ma kapitalne znaczenie dla przyszłości Polski. Bez wykorzystania możliwości, które niesie Konstytucja dla Nauki – nie zatrzymamy drenażu mózgów; nie zahamujemy odpływu młodych talentów za granicę. Bez polskich badań, odkryć i patentów przegramy globalny wyścig. Mówiąc wprost – skuteczne przeprowadzenie reformy to warunek dalszego rozwoju naszego kraju.

Oczywiście, od początku byliśmy zgodni, że bez zwiększenia nakładów finansowych – żadna reforma nie przyniesie efektu. A jednocześnie samo zwiększenie finansowania bez reformy również miałyby się z celem.

Czego możemy się spodziewać? W przyszłym roku nakłady na naukę i szkolnictwo wyższe wzrosną o 1 350 000 000 zł. Dodatkowo rząd przekaże uczelniom publicznym obligacje skarbu państwa na łączną kwotę 3 000 000 000 zł. A wreszcie – co z pewnością ma dla środowiska duże znaczenie – od 1 stycznia 2019 roku rozpocznie się rozłożony na trzy lata proces podnoszenia wynagrodzeń dla pracowników polskich uczelni.

Konkretne wsparcie docierało do Państwa uczelni już w ciągu ostatnich trzech lat. W ramach Narodowego Centrum Badań i Rozwoju uruchomiliśmy konkursy na wsparcie wdrażania reformy na łączną kwotę ok. 1 300 000 000 zł. Kolejny konkurs, z podobną alokacją środków jest na etapie rozstrzygania.

Na tym jednak nie koniec dobrych wiadomości: życząc Państwu owocnego roku akademickiego, wielu sukcesów, intensywnego rozwoju, odważnego odkrywania nowych, fascynujących horyzontów oraz entuzjazmu w realizacji marzeń osobistych i zawodowych – pragnę poinformować, że Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie otrzyma obligacje skarbowe na finansowanie zadań inwestycyjnych w kwocie 27 732 000 zł.

Z wyrazami szacunku,

